

Memo Forum / raad

Aan	: De gemeenteraad
Van	: Het college van burgemeester en wethouders
Onderwerp	: Memo aan de raad: initiatief raadsvoorstel 'Zon voor Allen' van de SP.
Zaaknummer	: 524070
Doel	: Informeren

Kennisnemen van

de reactie van het college op het initiatief raadsvoorstel 'Zon voor Allen' van de SP.

Inleiding

De SP fractie stelt via een initiatief raadsvoorstel voor dat:

1. het college een gemeentefunctionaris 'Zutphens Energiepact' aanstelt;
2. de gemeentefunctionaris 'Zutphens Energiepact' het initiatief neemt tot het uiterlijk in juni 2023 oprichten van een samenwerkingsverband op basis van een 'Zutphens Energiepact', zoals omschreven in de toelichting van dit initiatiefvoorstel;
3. de gemeente Zutphen, als haar bijdrage aan dit Zutphens Energiepact, in principe in maart 2024 start met de pilot 'Zon voor Allen', zoals omschreven in de toelichting van dit initiatiefvoorstel;
4. het college samen met de raad, inwoners en partners uit het Zutphens Energiepact de uitvoering van het Zutphens Energiepact, inclusief de 'Zon voor Allen'-pilot, in september 2024 evalueert;
5. na evaluatie het voortbestaan van het Zutphens Energiepact en de uitvoering van het 'Zon voor Allen' plan als structureel beleid wordt opgenomen in de meerjarenbegroting 2025 – 2028;
6. financiële dekking ten behoeve van de eerste uitvoering van bovenstaande besluitpunten (aanstelling gemeentefunctionaris, opstellen projectplan "Zon voor Allen"), wordt eenmalig 120.000 euro onttrokken uit de reserve Energiecrisis en/of het begrotingsoverschot.

Het beoogde effect van het initiatiefvoorstel is:

- Ervaring opdoen met samenwerken in het Zutphens Energiepact om de eerlijke energietransitie te versnellen;
- De energierekening voor inwoners verlagen;
- De overgang naar schone energie versnellen; en
- De eerste stap naar eigen energievoorziening en lokale samenwerking zetten.

Wij beogen hetzelfde doel als de fractie van de SP voorstelt in het initiatief raadsvoorstel, namelijk het realiseren van een rechtvaardige energietransitie. Wij zien alleen een verschil in hoe wij dit doel willen bereiken.

In deze memo leest u waarom het college uw gemeenteraad adviseert om het initiatiefvoorstel van de fractie van de SP niet aan te nemen.

Inhoud

Ons college geeft de volgende overwegingen mee bij de behandeling van het initiatief raadsvoorstel:

Samenwerken in het Zutphens Energiepact

De SP stelt voor een samenwerkingsverband in te richten tussen in ieder geval woningcorporaties, installatiebedrijven in de energie- en verduurzamingssector, energiecoöperatie Zutphen Energie en de TechniekFabriek, dat zich ten doel stelt activiteiten te ontwikkelen om te zorgen voor versnelling van een rechtvaardige en eerlijke energietransitie in Zutphen.

a. De SP constateert dat de verduurzamingsmaatregelen niet te betalen zijn voor woningeigenaren waardoor ze buitengesloten worden én huurders afhankelijk zijn van de plannen van de verhuurder die omwille van de kosten deze maatregelen niet neemt. Een Zutphens Energiepact maakt het volgens de SP mogelijk over dit soort zaken afspraken te maken, zodat deelnemers gezamenlijk de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor versnelling van de energietransitie.

We werken op dit moment al veel samen met de partners uit het voorgestelde energiepact. Dit doen wij alleen via andere gremium dan in het initiatiefvoorstel wordt voorgesteld. We menen dat we juist door onze huidige samenwerkingen maximaal gebruik maken van de kennis, positie en vaardigheden van de partners en van onszelf. Onze visie is dat wij juist onze partners in positie moeten brengen om deze energietransitie te realiseren, in plaats van alle regie naar ons toe te trekken. Binnen deze gezelschappen dragen we collectief de verantwoordelijkheid om de energietransitie te realiseren.

Wij gaan graag specifiek in op onze samenwerking met de woningcorporaties en Zutphen Energie. We maken prestatieafspraken met de woningcorporaties en voeren bestuurlijk overleg over de uitvoering daarvan. Zo onderzoeken wij momenteel hoe we samen met de woningcorporaties de warmtetransitie van huurwoningen kunnen versnellen door de uitvoeringsplannen van de coöperaties op de Transitievisie Warmte van de gemeenteraad af te stemmen. Ook betrekken we hierbij andere ingrepen in de openbare ruimte zoals riolering, water en groen. We zien dat woningcorporaties actief bezig zijn met het verduurzamen van de woningvoorraad.

Op 8 maart 2023 hebben we een uitvoerings- en samenwerkingsovereenkomst ondertekend met Zutphen Energie waarmee we een structurele basis leggen onder onze samenwerking.

b. Het verlagen van de energierekening van inwoners

Het is belangrijk om bij het toepassen van verduurzamingsmaatregelen een goede strategie te hanteren. Het verwarmen van woningen en water en het koken gebeurt nu nog voornamelijk met gebruik van aardgas. Gas bepaalt ongeveer driekwart van de energiekosten, dus daar valt veel winst te halen. Maatregelen die worden genomen om de gasvraag te reduceren, zoals isoleren of het aanbrengen van een warmtepomp, zorgen voor levenslange besparing en bepalen uiteindelijk ook de energievraag van een huishouden. Deze maatregelen zijn dus altijd goed om te nemen.

En bij een overstap op elektriciteit heeft dit ook invloed op hoeveel zonnepanelen je nodig hebt om een huishouden van genoeg elektriciteit te kunnen voorzien. Inwoners in het algemeen, en kwetsbare inwoners specifiek, zijn dus nu het meest gebaat bij gas reducerende maatregelen ten opzichte van duurzame energie opwek, zoals met zonnepanelen.

Er komt een Zutphens energiefonds die huishoudens met een koopwoning financieel ondersteunt met het nemen van deze energiebesparende maatregelen. Daarnaast is op 1 december 2022 de Tijdelijke subsidieregeling eenmalige energetische woningverbetering voor eigenaar-bewoners in energiearmoede gemeente Zutphen 2022-2023 in werking getreden. Via deze regeling komen ca 360 huishoudens, met een laag inkomen (tot en met 150% van het sociaal minimum) en een laag energielabel, in aanmerking voor een vergoeding van maximaal € 2.500,- aan kosten (inclusief installatie en btw) voor een uitgebreid pakket aan (kleine) energiebesparende maatregelen. Met een kosteloze plaatsing van spouw-, gevel-, dak-, vloerisolatie, glasisolatie zo nodig met vervanging van het kozijn, en/of ventilatie helpen we het energieverbruik van deze huishoudens structureel en substantieel te verlagen. Waar isolatie niet mogelijk is, wordt een uitgebreid pakket aan kleine energiebesparende maatregelen voorgesteld. Zij krijgen ook allen advies van een energiecoach. Op die manier worden deze maatregelen ook toegankelijk voor deze doelgroep.

Momenteel bereiden we een strategie voor om via het Nationaal Isolatie Programma in de komende jaren subsidie te verstrekken aan de particuliere woningen in startbuurten van de Transitievisie Warmte.

De kosten van de pilot

De SP wil graag de energierekening van inwoners structureel verlagen. De SP wil daarom alle woningen in Zutphen kosteloos (voor rekening van de gemeente) voorzien van zonnepanelen om inwoners te helpen die deze verduurzamingsmaatregel niet kunnen betalen. De SP stelt voor om te starten met een pilot van 600 woningen in een buurt met gemiddeld lage inkomens.

Het voorstel van de SP om 10 zonnepanelen te installeren voor 600 woningen vraagt een investering van 4,5 miljoen euro. In het initiatiefvoorstel rekent de SP € 4.200 voor 10 panelen. Milieu Centraal heeft in december 2022 echter bepaald dat de gemiddelde prijs van zonnepanelen (inkoop en installatie) €7.500 euro excl. btw bedraagt. Voor 600 woningen komt dit neer op 4,5 miljoen euro. Deze last staat nog los van de onderhouds-, verzekerings- en verwijderingskosten.

De rol van de gemeente als aanjager van de energietransitie

De SP stelt dat met dit voorstel de gemeente, naast aanjager van energietransitie, nu ook medeorganisator wordt en concrete acties neemt. Vervolgens wil de SP dat de gemeente zich ontwikkelt tot een aanbieder van energie.

We vervullen als gemeente momenteel verschillende rollen in de energietransitie. We stellen beleidskaders op zoals de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) en de Transitievisie Warmte. We communiceren over het belang van en de mogelijkheden tot energiebesparing via de gemeentelijke website, via webinars en via subsidie voor de energiewinkel. We voeren projecten, acties en activiteiten uit zoals de collectieve inkoopacties van zonnepanelen via het Regionaal Energie Loket (REL), via subsidie aan Zutphen Energie voor energiecoaches, via subsidies, projectleiding en verbinder voor het warmtenet Helbergen, en bieden particuliere huisbezitters de mogelijkheid om een Toekomstbestendig Wonen Lening aan te vragen. We regisseren en ondersteunen acties van derden zoals de Smart Energy Hub (SEH) op het industrieterrein De Mars. Momenteel kunnen bedrijven op het bedrijventerrein namelijk geen aansluiting krijgen voor nieuwe zonnepanelen, waardoor deze ontwikkeling stil komt te liggen. Met de rol die we als gemeente nemen in de realisatie van een SEH hopen wij de problemen op het elektriciteitsnet zo veel mogelijk te kunnen omzeilen om de energietransitie ook daar voort te kunnen zetten. Ook nemen we onze rol in regelgeving (ruimtelijke plannen en afwegingskaders) en handhaving.

Conclusie: Als gemeente zijn er veel verschillende rollen die wij vinden passen bij een gemeente in de energietransitie. We faciliteren, leveren subsidies, verbinden, jagen aan, zijn regisseur en werken samen met partners. Wij zijn echter van mening dat het aanbieden van zonne-energie, de verantwoording voor het incasseren van vergoedingen, het geven van garanties, het plegen van onderhoud en het na afloop verwijderen van panelen en dergelijke geen taak van de gemeente moet worden.

In het kader van de proeftuin warmtenet Helbergen/componistenbuurt, onderzoeken we momenteel welk eigenaarschap van de gemeente nodig is in de infrastructuur of productie van warmte uit de IJssel, om onder andere de continuïteit van levering en de tarieven voor gebruikers te waarborgen. Hiervoor komen we terug bij uw raad bij de go/no go van het aanleggen van een warmtenet.

Versnellen van de energietransitie

In het kader van onze regierol in energietransitie hebben wij onlangs een onderzoek laten doen naar de combinatie van maatregelen die optimaal bijdraagt aan het verlagen van CO2 uitstoot in onze gemeente. De resultaten hiervan willen we graag in een volgend forum aan u presenteren.

Met behulp van deze zogenaamde *Energiemix* kan de gemeenteraad namelijk bepalen waar zij prioriteit wil leggen in het realiseren van de energietransitie én waar zij eventueel wil versnellen. De energiemix geeft aan hoe verschillende thema's waar wij als gemeente aan werken bijdragen aan CO2 reductie, denk aan het realiseren van een warmtenet of de opwek van elektriciteit door zonnepanelen op daken. Maar ook waar deze keuzes en thema's samenhangen en wat het betekent om te investeren in het een en minder in het andere. Door deze brede context goed te schetsen en te concretiseren kan er door de gemeenteraad een keuze worden gemaakt over waar we als gemeente (extra) op in gaan zetten om onze CO2 reductiedoelen te halen.

Vervolg

De agendacommissie van de gemeenteraad agendeert het initiatief raadsvoorstel van de SP voor een Forum respectievelijk een raadsvergadering. Deze memo wordt gelijktijdig aangeboden om de politieke fracties te ondersteunen bij hun voorbereiding en beraadslagingen.

Bijlagen

524070- Bijlage 1- Initiatief raadsvoorstel 'Zon voor Allen' van de SP fractie.